

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**
Enhet Jönköping
Richard Manderhjelm

DOM
2010-05-11
Meddelad i
Jönköping

Mål nr
2217-10
Rotel 1:6

KLAGANDE

Lars-Anders Eriksson, 580830-0114
Gångstigen 1
574 39 Vetlanda

MOTPART

Vetlanda kommun
574 80 Vetlanda

Ombud: Advokaten Siv Ann Andermyr
Advokatfirman Andermyr Gustafsson Lindén HB
Box 3152
103 63 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktiges i Vetlanda kommun beslut den 27 januari 2010, § 12

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900), KL

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Vetlanda kommun beslutade den 27 januari 2010 under § 12 att

- 1) kommunen ska lämna lån till Vetlanda Arena AB uppgående till 35 miljoner kronor enligt villkor i upprättat förslag till avtal,
- 2) ingå ett 25-årigt avtal med Vetlanda Arena AB som avser hyra av anläggningen, skötsel av området och anläggningen till ett hyresbelopp uppgående till 6 680 000 kronor per år, enligt upprättat förslag till avtal med bilagorna ett till och med fem,

Dok.Id 4876

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2201 550 02 Jönköping	Östra Storgatan 33 A	036-15 65 00 E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se	036-15 66 55	måndag – fredag 08:00-16:00

- 3) godkänna upprättat förslag till nyttjanderättsavtal mellan kommunen och Vetlanda Arena AB,
- 4) bilda en avstämnings-/informationsgrupp för projektet med representanter för Arenabolagets styrelse och den politiska ledningen samt
- 5) bilda en samrådsgrupp med Arenabolagets projektledning och representanter för Vetlanda kommuns tekniska kontor.

I beslut den 25 februari 2010 avslog förvaltningsrätten Lars-Anders Erikssons yrkande om att förvaltningsrätten skulle förordna om inhibition.

YRKANDEN M.M.

Lars-Anders Eriksson yrkar att kommunfullmäktiges beslut ska upphävas då det strider mot 2 kap. 2 § samt 8 kap. 1 och 2 §§ i KL och anför bl.a. följande. Kommunfullmäktiges beslut innebär att bandy- och ishockeyföreningarna erhåller verksamhetsbidrag som väsentligen överstiger andra idrottsföreningars bidrag. Bidragen fördelas inte efter samma normer. Inom Vetlanda kommun finns flera föreningar som driver sina egna anläggningar. Under den senaste tioårsperioden har bidraget till dessa föreningar reellt sätt minskat kraftigt trots att deras driftkostnader har skjutit i höjden. Det finns inget som tyder på att kommunen skulle förändra bidragens årliga storlek till dessa föreningar. Förutom de föreningar som i dagsläget driver sina egna anläggningar finns det föreningar som är i stort behov av anläggningar för att kunna bedriva sin verksamhet. I kommunens investeringsplaner finns ingen satsning som står i proportion till kommunfullmäktiges beslut. Det föreligger ingen ekonomisk hushållning om kommunen måste låna pengar för att stödja icke-kommunal verksamhet. Det lån som kommunen beviljar Arenabolaget saknar säkerhet. Det är inte försvarbart att kommunen lånar pengar för att sedan låna ut till Arenabolaget helt utan säkerhet. Risktagandet är stort och det gör det kommunala lånet osäkert. Det finns i dagsläget inget som tyder på att arenabolaget upphandlat enligt

reglerna i lagen om offentlig upphandling. Beslutet att anlita en lokal entreprenör kan därför ifrågasättas.

Vetlanda kommun anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. Det föreligger inte något absolut förbud mot att en kommun vid ett visst tillfälle tillhandahåller anläggningar eller tjänster som bara kommer vissa medlemmar i kommunen tillgodo (prop. 1990/91:117 s. 150). Huvudsaken är att andra intressen tillgodoses i andra sammanhang. Kommunen satsade 22 Mkr i upprustning av Vetlanda Badhus, som inrymmer såväl relaxavdelning som rehabiliteringsbassäng, under 2002 och 2003. Inom kommunen finns ytterligare ett badhus i Myresjö. För driften av badhusen ansvarar externa entreprenörer. Kommunens nettokostnad för badhusen uppgår till 3 750 000 kr per år. Kommunfullmäktige antog den 17 juni 2009 en investeringsplan för åren 2013-2014. Enligt investeringsplanen kommer 42 Mkr att anslås för byggande av en ny idrottshall intill gymnasieskolan. Idrottshallen kommer att tillgodose behoven för inomhusidrott, bl.a. innebandy och handboll. Det är kommunens uppfattning att redan genomförda satsningar tillsammans med framtida planerade satsningar kommer en mycket stor andel kommunmedborgare till del. Kommunernas befogenheter att ge ekonomiskt stöd till idrottsrörelsen och dess anläggningar har varit erkända i rättspraxis sedan lång tid tillbaka, se t.ex. Länsrättens i Kalmar län den 10 december 2008 i mål 1397-08 där länsrätten godtagit Kalmar kommuns borgensåtagande och bidragsgivning avseende Kalmar FF:s Arena i Kalmar. Domen har vunnit laga kraft genom att Kammarrätten och Regeringsrätten inte meddelat prövningstillstånd. Det ska särskilt noteras att det vid kommunala anslag till föreningar för uppförande av idrottsanläggning inte har ansetts nödvändigt med skriftliga garantier för att anläggningen ska hållas tillgänglig för andra föreningar eller för skolorna. Sammantaget är det kommunens uppfattning att det överklagade beslutet inte på något sätt strider mot likställighetsprincipen. - Bestämmelsen i 8 kap. 1 § KL angående god ekonomisk hushållning har karaktären av en

ändamålsregel vilken inte är avsedd att ligga till grund för domstolsprövning av om kommunala beslut är förenliga med god ekonomisk hushållning. Bestämmelsen i 8 kap. 2 § KL är avsedd som en komplettering till denna allmänt hållna regel. Lagstiftaren underströk att en förvaltningsdomstol inte är lämpad att företa allmänna ekonomiska prövningar samt att bestämmelserna till sin natur är sådana att de saknar direkta rättsverkningar. Det har även bekräftats i praxis att affärsmässigheten i kommunala beslut inte ska prövas i allmän förvaltningsdomstol, se RÅ 2000 ref. 1 och Länsrättens i Kalmars län ovan nämnda dom. Slutsatsen av ovan sagda är att de invändningar som klaganden framfört vad avser kommunens ekonomiska hushållning och hanteringen av allmänna medel inte är en fråga som kan prövas av förvaltningsdomstol. – Påståendet att kommunens handlande skulle stå i strid mot lagen om offentlig upphandling kan inte prövas enligt KL:s bestämmelser om laglighetsprövning.

Lars-Erik Andersson har genmält bl.a. följande. Enligt Karin Book, Fil.dr i kulturgeografi, lärare och forskare i bl.a. kulturgeografi, idrotts- och fritidsvetenskap vid Malmö Högskola, finns en allmän och tydlig övertro på arenabyggens betydelse för lokal och regional utveckling. Från kommunalt håll hörs ofta argument som att arenabyggen ska ingå som en del av kommunens marknadsföring och att de ska utgöra en central samlingspunkt för kommunens invånare och att det därför är nödvändigt för kommunen att satsa miljonbelopp i ett arenabygge. Dessa faktorer är mycket svåra att mäta och att leda i bevis varför förvaltningsrätten ska bortse från dessa argument i sin bedömning. Det är rätt att det råder brist på funktionella lokaler för vissa idrotter inom kommunen och då speciellt för inomhusidrotter som innebandy och handboll med flera. För utomhusidrotter som bandy och fotboll råder det dock ingen brist eftersom det redan idag finns en fullgod anläggning vid Tjustkulle idrottsområde med dels en konstfrusen bandybana, dels en stor mängd idrottsplatser för fotboll inom kommunen. Dessutom finns en toppmodern ishall för hockey inom kommunen.

Arenabygget kommer inte att täcka inomhusidrotternas behov varför kommunens anförande att avsaknaden av inomhusarena för issporten skulle utgöra en hämmande faktor för idrottens generella utveckling inom kommunen är felaktig. Kommunen menar att man har fullgod säkerhet för lånet. Det finns flera exempel på arenabyggen baserade på kalkyler som inte stämmer och att i stort sett alla byggprojekt har blivit avsevärt dyrare än beräknat. Arenabygget på Tjustkulle utgör inget undantag. Bland annat saknas investeringsmedel för bullerdämpande åtgärder. Kalkylen saknar även utrymme för förväntade nya krav på takkonstruktioner med stora spännvidder från Boverket. Dessutom saknas investeringsmedel för färdigställande av den i avtalet stipulerade läktarplatsen för 2 000 åskådare i hockeyhallen samt investeringsmedel för nödvändig isolering av hockeyhallen. För övrigt saknas investeringsmedel för nya ismaskinen samt maskiner och utrustning för skötsel av anläggningen av hela Tjustkulle idrottsområde inklusive parkering enligt uppställd skötselplan. Bristen på investeringsmedel leder sannolikt till kvalitetsbrister i byggnadskonstruktionen, vilket påverkar säkerheten för lånet i negativ riktning. Därmed går det inte att med säkerhet fastställa att kommunen får fullgod säkerhet för lånet. Kostnaden för rubricerat projekt om totalt 167 Mkr utgör ett betydande belopp som inte bara är stort i förhållande till vad andra kommunmedlemmar/idrottsutövare får del av. Det kommer också att påverka kommunens egna verksamheter inom välfärdsområdet som redan idag dras med stora besparingskrav. Som kommunen själv anför i sitt yttrande riktar sig arenabygget till en verksamhet som omfattar cirka 600 ungdomar i olika åldersgrupper. Satsningen på arenabygget med totalkostnaden 167 Mkr kommer således en mycket liten del av kommunens invånare tillgodo. Kommunfullmäktige har under många år antagit investeringsplaner som på grund av ekonomiska skäl inte kunnat genomföras med hänsyn till balanskravet i kommunallagen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

En kommunmedlem har enligt 10 kap. 1 § KL rätt att få lagligheten av vissa kommunala beslut prövade genom att överklaga dem till en förvaltningsrätt. Enligt 2 § samma kapitel får bl.a. beslut av kommunfullmäktige överklagas i den för laglighetsprövning enligt 10 kap. KL angivna ordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket KL ska ett beslut upphävas om

1. det inte har tillkommit i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
4. beslutet strider mot lag eller annan författning.

Det ankommer på den klagande att åberopa omständigheter som visar att det överklagade beslutet är olagligt enligt någon av ovan angivna grunder. Åberopade omständigheter som inte hänför sig till någon av prövningsgrunderna kan inte beaktas vid förvaltningsrättens prövning. Det är endast beslutets laglighet inte dess lämplighet som kan prövas. För det fall klaganden kunnat visa att beslutet strider mot någon av prövningsgrunderna kan beslutet endast upphävas helt eller delvis. Förvaltningsrätten kan inte sätta något annat beslut i det överklagade beslutets ställe. Vid prövningen får inte andra omständigheter beaktas än sådana som klaganden hänvisat till före klagotidens utgång. Klagotiden löper ut tre veckor från den dag det tillkännagavs på kommunens anslagstavla att protokoll över beslutet justerats.

Förvaltningsrättens bedömning

Likställighetsprincipen

Lars-Anders Eriksson har gjort gällande att beslutet strider mot den s.k. likställighetsprincipen i 2 kap. 2 § KL genom att medel avsätts för att bekosta uppförande av en arena för vissa idrotter.

I åberopat lagrum ges uttryck för den s.k. likställighetsprincipen. Denna innebär att en, som i detta fall, kommun ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat. I förarbetena till bestämmelsen, prop. 1990/91:117 s. 149 f, anges bl.a. att likställighetsprincipen inte innebär ett absolut förbud mot att en kommun vid ett visst tillfälle tillhandhåller anläggningar som bara kommer vissa kommunmedlemmar till godo. Grundprincipen är dock att kommunen senare bereder även andra medlemmar samma nyttigheter. Det överklagade beslutet strider därför inte mot likställighetsprincipen på de av Lars-Anders Eriksson angivna omständigheterna.

Ekonomisk förvaltning

Lars-Erik Andersson har vidare anfört att beslutet strider mot bestämmelserna i 8 kap. 1 och 2 §§ KL. I det först angivna lagrummet anges det övergripande målet för den ekonomiska förvaltningen. Av förarbetena till denna bestämmelse, ovan angiven prop. s. 110 f, framgår att avsikten med bestämmelserna inte är att den ska ligga till grund för domstolsprövning av om kommunala beslut är förenliga med en god ekonomisk hushållning. Av nämnda förarbetena, s. 211, framgår vidare att bestämmelsen saknar direkta rättsverkningar. I stället torde bestämmelsen komma att utgöra en viktig utgångspunkt för de kommunala revisorernas granskning av den kommunala verksamheten. Med hänsyn till förevarande lagrums övergripande karaktär om hur den ekonomiska förvaltningen ska skötas ska prövning av ett kommunalt besluts laglighet inte ske gentemot lagrummet i fråga.

Den allmänt hållna regeln i 8 kap. 1 § KL om en god ekonomisk hushållning har i 2 § samma kapitel kompletterats av en regel om att kommunerna ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Även denna regel är av övergripande karaktär mot vilken laglighetsprövning av kommunala beslut inte ska ske.

Upphandling

Lars-Erik Andersson har vidare ifrågasatt om inte entreprenadarbetena ska upphandlas. Detta är en fråga som inte omfattas av det överklagade beslutet, som huvudsakligen avser utlåning av likvida medel samt förhyrning av anläggningen.

Sammanfattande bedömning

Det överklagade beslutet är således inte på de av Lars-Erik Andersson åberopade omständigheterna olagligt enligt 10 kap. 8 § KL. Huruvida beslutets laglighet på annan grund skulle kunna ifrågasättas kan inte komma under förvaltningsrättens prövning då denna begränsas av de omständigheter som klaganden åberopat till stöd för sin talan inom klagotiden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D).

Henrik Brüsin

I avgörandet ha räven deltagit de särskilda ledamöterna Sven Olof Grenabo och Torbjörn Roos

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.